

ство. „Дветѣ тѣзи съсловия живѣяха въ доволство безъ излишекъ и безъ недостигъ — при тежкитѣ условия за животъ и голѣмитѣ данъци. . . Тази гражданска класа, свикнала да носи всичкия общественъ товаръ, постоянноуваше съ трудолюбие, пестеливостъ и предприемчивостъ. . . Тѣ навѣрно ще бждатъ щастливи кждето и да отидатъ, стига да намѣрятъ тамъ безопасностъ за имота и живота си, покровителство въ предприятията си. Що се отнася до селянитѣ, които се занимаватъ съ земедѣлие и скотовѣдство, тѣ по-малко се грижатъ при изселване — търсейки само орна земя и изобилна вода“. Нищо добро, споредъ тѣхъ, не могло да се очаква и за напредъ отъ турцитѣ, щомъ самитѣ европейци идвали въ помощъ на исляма и поддържали насилието надъ покоренитѣ християни. По-подходенъ случай отъ тоя за изселване нѣмало, и ако останѣли отново подъ робство, щѣли да бждатъ погубени въ тази „адска и кръвожадна държава“. Собствено, народътъ билъ въпрѣки всичко пакъ готовъ да остане, заради благата си дома; но откакъ въоръжени турски чети взели да нападатъ и убиватъ прѣкомѣрно, и то още при руската окупация, българитѣ се отчаяли съвършено, не искали и да чуютъ за никакви гаранции и броели всѣкого, който ги съветвалъ да останатъ, за свой предателъ и врагъ.

Третята партия, най-сетне, се състояла отъ неопитнитѣ и екзалтирани младежи, на чело на които билъ застаналъ Георги Мамарчовъ. Тя искала чисто и просто народътъ да възстане и да отхвърли ярема на робството. Селимински, който знае отъ лични наблюдения психологията и интереситѣ на тритѣ граждански групи и който още въ самото начало застава решително на страната на тия, които искатъ да се изселятъ, се показва особено строгъ къмъ привърженицитѣ на въоръженото възстание. Вѣренъ на реализма си, на усѣта си за разумното и постижимото, и врагъ на всѣка утопия, която носи пакости за обществото, той се обявява енергично противъ предложението за вдигане бунтъ въ такъвъ неблагоприятенъ моментъ. „Това би било свето и велико дѣло, разсждава той, ако да не бѣ тогава невъзможно и най-зловредно, тъй като нито народътъ, нито самитѣ тѣ (инициаторитѣ) не бѣха подготвени за него, бидейки безъ никакви срдства, безъ оржие, храна, припаси, безъ споразумение за общо действие съ